

تأثیر ادراک سبک رهبری در ورزش، شیوهی اعمال قدرت مربیان و تعهد ورزشی بر رضایت‌مندی ورزشکاران (رشته‌های انفرادی و گروهی)

نجف آقایی^۱، عرفان مرادی^{۲*}

۱. دانشیار مدیریت ورزشی، دانشگاه خوارزمی ۲. دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی، دانشگاه خوارزمی

تاریخ دریافت: ۱۳۹۳/۱۱/۱۱ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۰۱/۲۸

The effect of the perception of leadership style in sport, practices of applying power by coaches and sport commitment on the satisfaction of athletes (Individual and team disciplines)

Najaf Aghaei¹, Erfan Moradi^{2*}

1- Associate Professor, Kharazmi University, 2- M. A Student in Sport Management, Kharazmi University

Received: (2015/01/31)

Accepted: (2015/04/17)

Abstract

The aim of this study was to determine the effect of the perception of leadership style in sport, practices of applying power by coaches and sport commitment on the satisfaction of athletes Individual and team disciplines in the city of Kermanshah. The population of this study sample included individual and team athletes who had continuous exercise for at least 6 months that using variance estimation of 30 prototypes, 301 persons were considered as sample size. Also, the construct validity of the questionnaire was examined using confirmatory factor analysis and the Composit reliability and Cronbach's alpha was used to assess the reliability of the questions which the results of all questionnaires were obtained above 0.7. For data analysis, was used using two spss22 and LISREL software 8.80. The results showed that the factors of leadership in sports, practices of coaches for applying power and sport commitment can predict and explain 0.55 of changes in satisfaction of athletes. Therefore, it is suggested that coaches to achieve satisfaction of their athletes, which can lead to success and the effectiveness of individual and group performance, pay special attention to particular types of democratic leadership styles and practices of applying specialized power.

Keywords

Leadership in Sport, Coaches power, Sport Commitment, Athlete satisfaction, LISREL

چکیده

هدف از پژوهش حاضر تبیین تأثیرگذاری ادراک سبک رهبری در ورزش، شیوهی اعمال قدرت مربیان و تعهد ورزشی بر رضایت‌مندی ورزشکاران رشته‌های انفرادی و گروهی شهر کرمانشاه بود. جامعه‌ی آماری پژوهش حاضر را ورزشکاران رشته‌های انفرادی و تیمی که سابقه‌ی حداقل ۶ ماه فعالیت ورزشی به صورت مستمر را داشتند تشکیل دادند که با استفاده از برآورد واریانس ۳۰ نمونه اولیه حجم نمونه آماری برابر با ۳۰۱ نفر در نظر گرفته شد. همچنین روایی‌سازه پرسشنامه‌ها با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی و به منظور سنجش پایایی سوالات از پایایی مرکب و آلفای کرونباخ استفاده شد که نتایج تمام پرسشنامه‌ها بالاتر از ۰/۷ بدست آمد. برای تحلیل داده‌ها از دو نرم افزار spss22 و لیزرل ۸/۸۰ استفاده شد. یافته‌ها نشان داد که عوامل سبک‌رهبری در ورزش، شیوه‌های اعمال قدرت مربیان و تعهد ورزشی توان پیش‌بینی و تبیین ۰/۵۵ از تغییرات رضایت‌مندی ورزشکاران را دارد. بنابراین به مربیان پیشنهاد می‌شود که جهت رضایت‌مندی ورزشکاران خود که در نتیجه می‌تواند منجر به کسب موفقیت و اثربخشی عملکرد فردی و گروهی را در پی داشته باشد توجه ویژه‌ای را به انواع سبک‌های رهبری ویژه سبک‌رهبری دموکراتیک و شیوهی اعمال قدرت تخصصی داشته باشند.

واژه‌های کلیدی

سبک‌رهبری در ورزش، اعمال قدرت مربیان، تعهد ورزشی، رضایت ورزشکار، لیزرل

* نویسنده مسئول: عرفان مرادی

E-mail :erfan_moradi1@yahoo.com

*Corresponding Author: Erfan Moradi

مقدمه

یکی از مهم‌ترین نتایج هر برنامه‌ی تمرینی، رضایتی^۱ است که شرکت‌کنندگان از آن به‌دست می‌آورند. اگر فردی از برنامه‌ی تمرینی راضی باشد، به ادامه‌ی آن برنامه و ثبت نام در برنامه‌های آتی نیز تمایل پیدا می‌کند. رضایت، بخش ذاتی مشارکت ورزشی و لذت است. بدون رضایت، ورزشکاران به‌دنبال دیگر منابع کسب موفقیت و لذت می‌روند. موضوع رضایت را نمی‌توان در هیچ سنی کم اهمیت دانست (۱۱). چلادورای^۲ (۱۹۸۴) در یافته‌های خود نشان داد که میزان رضایت ابرازشده از سوی ورزشکاران در خصوص عملکردشان با میزان موفقیت یا شکست تیم به هم گره خورده است (۱۹). این در حالی است که باشگاه‌ها یا تیم‌های ورزشی سازمان‌هایی هستند که ورزشکاران، کارکنان آن‌ها محسوب می‌شوند. در این سازمان همه‌ی مدیران، سرپرستان و مربیان باید با شناخت نیازها و انگیزه‌های ورزشکاران در جهت رضایت‌مندی آن‌ها گام بردارند. ورزشکاران تولیدکننده‌گان اصلی ورزش و اصلی‌ترین و محوری‌ترین نیروی انسانی محسوب می‌شوند. از طرفی رضایت‌مندی ورزشکار، نگرش و حالت هیجانی مثبتی است که به ارزیابی او از ساختارها و فرآیندهای مرتبط با تجارب ورزشی در تیم یا باشگاه مربوط می‌شود (۴). از طرفی نیز چلادوری و ریمر^۳ (۱۹۹۷) رضایت ورزشکار را این‌گونه تعریف کرده‌اند؛ حالت عاطفی مثبتی که در نتیجه ارزیابی پیچیده از ساختارها و فرآیندهای مرتبط با تجارب ورزشی به‌وجود می‌آید (۴۶)، بر این اساس می‌توان گفت که یکی از ویژگی‌های روانی ورزشکاران که از سبک رهبری^۴ مربیانشان تأثیر می‌پذیرد رضایت‌مندی آن‌هاست. از طرفی نیز می‌توان ادعان نمود که اگر ورزشکاران از رفتار و سبک رهبری مربی رضایت داشته باشند، می‌توان به نتیجه و عملکرد مطلوب امیدوار بود (۱۶). همچنین در مدل چند بعدی رهبری چلادوری رضایت ورزشکار یکی از پیامدهای مهم رفتار مربیان تیم محسوب می‌شود (۲۳). مارن^۵ در تحقیق خود به این نتیجه رسید که رفتار و تعامل مربی با ورزشکار یکی از ابعاد رضایت‌مندی ورزشکار است (۵۷). اندرو^۶ (۲۰۰۴) در پژوهش خود به این نتیجه رسید که رضایت‌مندی ورزشکار به سازگاری بین رفتارهای ادراکی و ترجیحی رهبر وابسته است

(۱۷)، از طرفی در دنیای پیشرفته‌ی امروزی، هیچ ورزشکاری بدون داشتن مربی آگاه و مقتدر نمی‌تواند قله‌های صعود را طی کند (۲) و از آنجا که مربیان محور اصلی و رکن مهم تیم‌های ورزشی هستند، یا به عبارت دیگر می‌توان گفت که مربیگری، اولین و بهترین شکل رهبری است که در آن یک فرد دیگران را راهنمایی می‌کند و تحت تأثیر قرار می‌دهد، در این بین است که اگر ورزشکار مربی خود را ایده‌آل بداند، دستورات او را با کمال میل انجام می‌دهد (۴). مربی در نقش یک رهبر باید به عنوان یک برانگیزاننده، راه‌ها و روش‌های مطمئن و مؤثری را برای پیشرفت ورزشکاران ایجاد کند. سبکی که مربیان در رهبری خود به نمایش می‌گذارند، مهم‌ترین خصوصیتی است که بر چگونگی ادراک آنان از مربی اثر می‌گذارد (۱۲). چلادوری و صالح (۱۹۸۰) برای ارزیابی رهبری در محیط ورزش، ابزاری به نام مقیاس رهبری ورزش^۷ (LSS) ساختند. این ابزار سبک رهبری را در پنج بعد می‌سنجد. این ابعاد عبارتند از: تمرین و آموزش^۸، حمایت اجتماعی^۹، بازخورد مثبت^{۱۰}، شیوه استبدادی (آمرانه)^{۱۱} و شیوه دموکراتیک^{۱۲}. تمرین و آموزش شامل رفتارهایی است که مربی برای بهبود اجرای ورزشکار انجام می‌دهد. حمایت اجتماعی به رفتارهایی اشاره دارد که مربی به روابط بین‌فردی مثبت با ورزشکاران، توجه به رفاه آنها و ایجاد جو گروهی مثبت، توجه دارد. بازخورد مثبت به رفتارهایی اشاره می‌کند که مستلزم شناسایی و ارائه‌ی پاداش به اجرای خوب است. دو بعد آخر، شیوه‌ی تصمیم‌گیری مربی را نشان می‌دهد. سبک دموکراتیک، رفتارهایی هستند که به ورزشکار اجازه‌ی شرکت در تصمیم‌گیری مربوط به گروه را می‌دهند. از طرف دیگر، سبک استبدادی، شامل تصمیم‌گیری‌های مستقل مربی با تکیه بر اختیار و اقتدار شخصی اوست (۲۰). همچنین رضایت ورزشکار در ارتباط با سبک رهبری مربی چهار بعد رضایت از آموزش و تمرین، رضایت از رفتار و تعامل مربی، رضایت از عملکرد فردی و رضایت از عملکرد تیمی را در بر می‌گیرد. رضایت از آموزش و تمرین، رضایت‌مندی ورزشکار از تمرین و آموزش فراهم شده توسط مربی را دربرمی‌گیرد. رضایت از رفتار و تعامل مربی، رضایت‌مندی از آن رفتارهایی از مربیگری را دربرمی‌گیرد که

7. Leadership Scale for Sport
8. Training and instruction
9. Social support
10. Positive feedback
11. Autocratic style
12. Democratic style

1. Satisfaction
2. Chelladurai
3. Chelladurai & Riemer
4. Leadership style
5. Maureen
6. Andrew

مدیر ورزشکاران است و باید از منابع قدرت خود به طور متناسب استفاده کند (۴۶) و مربیان از طریق قدرت می‌توانند بر ورزشکاران خود نفوذ کرده و با استفاده از آن ورزشکاران را نیز ارزیابی نمایند (۳۹)، همچنین رهبران نیز می‌توانند برای ایجاد تغییر در دیگران از قدرت خود استفاده کنند. قدرت منبعی است که مربی را توانا می‌سازد تا بتواند به وسیله‌ی آن ورزشکاران را به قبول مسؤلیت وادارد (۸). فرنچ و ریون^۶ در سال (۱۹۹۵) پنج پایگاه قدرت را در رهبری شناسایی کردند (۳۷)، این پنج پایگاه قدرت عبارتند از: قدرت تخصص^۷ (تصور حاصل از اینکه مدیر تحصیلات، تجربه و تخصص مربوطه را دارد)، قدرت قانونی^۸ (زمانی که زبردست برای رئیس یا مقام بالاتر خود حق دستور دادن را قائل می‌شود و از نظر قانونی وی را مستحق دادن چنین دستور یا اعمال نفوذی می‌داند)، قدرت مرجعیت^۹ (ماهیت احساسی دارد. مربیانی که به علت راه و رسم، رفتار، تفکر و عملشان مورد احترام هستند، قدرت مرجعیت دارند)، قدرت تنبیه^{۱۰} (مبتنی بر توانایی شخص به تنبیه و مجازات کردن شخص دیگر در صورت عدم اطاعت یا انجام ندادن وظیفه است. برای نمونه؛ قرار ندادن بازیکن خاطی در ترکیب اصلی تیم) و در نهایت پنجمین پایگاه قدرت، قدرت پاداش^{۱۱} است (این قدرت بر این اساس قرار دارد که فرد توانایی پاداش دادن به دیگری را به سبب اجرای دستورات یا انجام دادن کارها داشته باشد، مربی می‌تواند پاداش‌هایی به ورزشکار بدهد مانند؛ تحسین، تقدیر، تمجید (۸) و از آنجا که مربیان قادرند بر محیط زندگی ورزشکاران در سطوح مختلف قهرمانی، آثار مثبت و منفی داشته باشند، ارتباط خوب مربی - ورزشکار، مهارت‌های روانشناختی و بهزیستی اجتماعی ورزشکاران را بهبود می‌بخشد و موجب رشد خودآگاهی و احساس رضایت‌مندی در ورزشکاران می‌شود (۲۴). رضانی‌نژاد و همکاران (۱۳۸۷) در تحقیقی با بررسی شیوه‌های اعمال قدرت مربیان زن استان مازندران، اظهار داشتند که از دیدگاه هر دو گروه مربیان و ورزشکاران، اولین منبع قدرت مورد نیاز مربیان برای اعمال نفوذ و پیروی ورزشکاران، قدرت فنی و تخصصی مربیان است و وقتی مدیر یا مربی از تخصص و دانش روز مربیگری برخوردار باشد، سطح عملکرد تیم افزایش می‌یابد. این در حالی است که در این

به‌طور مستقیم بر فرد و حتی بر بهبود و توسعه‌ی تیم اثر می‌گذارد. رضایت از عملکرد فردی، رضایت‌مندی یک ورزشکار از عملکرد تکلیف و وظیفه‌ی خودش و رضایت از عملکرد تیمی، رضایت یک ورزشکار از سطح عملکرد تیمش را نشان می‌دهد (۴۰)، از طرفی پژوهش‌هایی در زمینه ارتباط سبک رهبری مربی با رضایت‌مندی ورزشکاران انجام شده است که به عنوان نمونه می‌توان به تحقیق نوروزی سید حسینی (۱۳۹۰) اشاره کرد، وی به این نتیجه رسید که بین رفتارهای رهبری مربیان با رضایت‌مندی بسکتبالیست‌های زن نخبه‌ی ایران ارتباط معناداری دارد (۱۱). در مطالعه‌ی دیگر خلج، خبیری و سجادی (۲۰۱۱) دریافتند که بین ادراکات رفتارهای مربیان و رضایت‌مندی زنان اسکیت‌باز رابطه‌ی معناداری وجود دارد (۳۶). همچنین سایانی و همکاران (۲۰۱۳) در تحقیق خود به این نتیجه رسیدند که، رابطه مثبت و معناداری بین سبک رهبری تحول‌آفرین مربیان و رضایت ورزشکاران وجود دارد (۵۱). در تحقیقی دیگر آیس و همکاران^۱ (۲۰۰۷) نشان دادند که سبک‌های حمایتی مربی با رضایت‌مندی بازیکنان رابطه‌ی مثبتی دارد (۲۶)، همچنین اوياگی و همکاران^۲ (۲۰۰۸) رابطه‌ی مثبت و معنی‌داری را بین سبک رهبری مربی (به جز سبک آمرانه) و رضایت ورزشکاران گزارش کردند (۱۸)، در پژوهشی دیگر هافمن^۳ (۲۰۱۵) در مطالعه‌ای به بررسی عملکرد مربیان ورزشی و ارتباط رفتار مربی با رضایت شاگرد به این نتیجه رسید که رابطه‌ی مثبت و معناداری بین رفتار رهبری تحول‌گرا با انگیزش الهام بخش و پاداش مشروط و در نهایت رضایت‌مندی شاگردان وجود دارد (۳۱). در تحقیقی دیگر چیا و همکاران^۴ (۲۰۱۵) به بررسی تأثیر تجانس رهبری ادراک شده و ترجیح بر رضایت در بین دانشجویان ورزشکار در کالج سنگاپور پرداختند، نتایج مطالعه حاکی از آن بود که، تناسب رفتار درک شده از جانب مربی و ترجیح از حمایت اجتماعی یک شاخص قابل توجهی از رضایت ورزشکاران بود (۲۲)، همچنین کائو و همکاران^۵ (۲۰۱۵) در مطالعه‌ی خود به این نتیجه رسیدند که بین رفتار رهبری ادراک شده مربی و رضایت‌مندی ورزشکاران رابطه معناداری وجود دارد (۳۴).

از طرفی دیگر، قدرت مربی با رضایت‌مندی ورزشکار نیز مرتبط می‌باشد. تیم، سازمانی ورزشی است که مربی، رهبر، و

6. French & Raven
7. Expert power
8. Legitimate power
9. Referent power
10. Coercive power
11. Reward power

1. Eys et al
2. Aoyagi et al
3. Haffman
4. Chia et al
5. Kao et al

ادامه فعالیت ایجاد می‌کند) و در نهایت بعد فرصت‌های مشارکت^{۱۲} (به فرصت‌هایی گفته می‌شود که فقط از طریق ادامه‌ی مشارکت به دست می‌آیند) تعریف می‌شود (۵۳). با بررسی‌های انجام گرفته شده توسط پژوهشگران، مطالعه‌ای که ارتباط منابع قدرت مریبان با تعهد ورزشکاران را در ایران بررسی نماید، بسیار اندک بود. در یکی از این پژوهش‌ها، مرادی و همکاران (۱۳۹۱) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که روابط مثبت و معناداری را میان منابع پنج گانه قدرت مریبان با تعهد ورزشی بازیکنان وجود دارد (۹) در پژوهشی دیگر امیرتاش و همکاران (۱۳۹۲) در مطالعه‌ی خود با عنوان تعیین رابطه بین شیوه‌های اعمال قدرت مریبان و تعهد ورزشی جودکاران باشگاه‌های تهران به این نتیجه رسیدند که فقط قدرت تخصصی مریبان پیش‌بین معنی‌داری برای تعهد ورزشی جودکاران می‌باشد (۱). سایبانی و همکاران (۲۰۱۳) در مطالعه‌ی خود به این نتیجه رسیدند که رابطه‌ی معنی‌داری بین رفتار رهبری مریبی با تعهد ورزشی بازیکنان مدرسه فوتبال وجود دارد (۵۲) با توجه به مطالب گفته شده از آنجا که سبک و رفتار مریبی متغیرهای متعددی را تحت تأثیر خود قرار می‌دهد و با توجه به اینکه ورزشکاران و مریبان دائماً در تعامل با یکدیگرند و از هم تأثیر می‌پذیرند، می‌توان نتیجه‌گیری کرد که تعهد ورزشکاران از جمله‌ی این متغیرها باشد که می‌تواند تحت تأثیر رفتار رهبری مریبی قرار گیرد (۳۸). امروزه یکی از جنبه‌ها و ابعاد مریبگری، انتخاب شیوه و سبک رهبری در تیم است. در واقع مریبان، رهبران تیم محسوب می‌شوند. رهبری، فرآیند نفوذ بر اعضای تیم است، تا ورزشکاران با انگیزش، سخت کوشی و تعهد و رضایتمندی به اهداف تیمی دست یابند (۶).

پژوهش‌هایی در ارتباط با سبک رهبری مریبان و تعهد در ورزش، به‌خصوص در داخل کشور هر چند اندک انجام شده است، برای مثال نوروزی و همکاران (۱۳۹۰) در پژوهشی با عنوان ارتباط رفتارهای حمایتی - استقلال‌ی مریبان با تعهد ورزش شمشیربازان نخبه‌ی ایران به این نتیجه رسید که بین رفتارهای حمایتی - استقلال‌ی مریبان تعهد ورزشی رابطه معنی‌داری وجود دارد (۱۳)، در تحقیقی دیگر فتحی و نوروزی (۱۳۹۰) به این نتیجه رسیدند که بین سبک‌های رهبری مریبان با انگیزش پیشرفت و تعهد ورزشی جودکاران لیگ برتر ایران ارتباط معنی‌داری وجود دارد (۶). سایبانی و همکاران (۲۰۱۳) در تحقیق خود به این نتیجه رسید که

تحقیق، قدرت تنبیه در رده‌ی آخر قرار گرفت و در سایر منابع قدرت، بین دیدگاه ورزشکاران و مریبان اختلاف نظر وجود داشت (۴). هوانگ^۱ (۲۰۰۷) نشان داد رضایت‌مندی بازیکنان با منابع قدرت مرجعیت و تخصص مریبان ارتباط معنی‌دار و مثبتی دارد (۳۲). در مطالعه‌ی دیگر کونتر^۲ (۲۰۱۰) در تحقیق خود بیان کرد که تفاوت معناداری بین قدرت مبتنی بر زور، قدرت تخصص و قدرت مرجعیت در بین مریبان در ترکیه وجود دارد. اما تفاوت معناداری در قدرت قانونی مشاهده نشد (۳۷)، همچنین رینالدر^۳ (۲۰۱۵) در پژوهشی خود با عنوان پایگاه‌های قدرت مریبی؛ توسعه برخی از دانش‌های پایه و پذیرش از سوی ورزشکاران با مریبان تیم‌های ورزشی در فرانسه پرداخت و به این نتیجه رسید که انطباق‌پذیری ورزشکاران اغلب به قدرت قانونی و تخصصی مریبان مربوط می‌شود (۴۹). همچنین می‌توان منابع اعمال قدرت مریبان را از منظری دیگر مورد بررسی قرار داد به‌طوریکه، استفاده صحیح از منابع قدرت می‌تواند سبب وفاداری، وابستگی عاطفی، اعتقاد به ارزش‌های تیمی، مشارکت در امور، تلاش برای دستیابی به اهداف گروه و به طور کلی ایجاد تعهد^۴ در بازیکنان شود (۳۲). لئو و همکاران^۵ (۲۰۰۹) نقش مریبی را در کسب سطح مطلوب تعهد ورزشی^۶ بسیار حساس دانستند (۳۸). تعهد، یک عنصر حیاتی و مهم در زمینه ورزش و مؤلفه‌ای ضروری به‌منظور دستیابی به عملکرد مطلوب در ورزش است (۴۴). از نظر اسکلان و همکاران^۷ (۱۹۹۳) تعهد ورزشی شامل پنج بعد است. تعهد یک سازه روانشناختی است که عموماً به انگیزه برای ادامه تمرینات ورزشی اشاره دارد و این ابعاد عبارتند از: لذت ورزشی^۸ (پاسخ احساسی و عاطفی مثبت به تجربه ورزشی)، جایگزین‌های مشارکت^۹ (ورزشکار در صورت خروج از ورزش فعلی، می‌تواند در ورزش‌های دیگر به فعالیت بپردازد)، سرمایه‌های فردی^{۱۰} (منابع بالارزشی همچون زمان، تجربه و پول که افراد صرف فعالیت‌های کنونی خود کرده‌اند)، بعد دیگر، محدودیت‌های اجتماعی^{۱۱} است که (انتظارات و هنجارهای اجتماعی‌اند و احساس اجبار را برای

1. Huang
2. Konter
3. Renalder
4. commitment
5. Leo & et al
6. Sport commitment
7. Scanlan et al
8. Sport Enjoyment
9. Involvement Alternative
10. Personal Investment
11. Social Constraints

(۴۲). سایبانی و همکاران (۲۰۱۳) در تحقیق خود بر روی بازیکنان مدرسه فوتبال به این نتیجه رسیدند که بین تعهد و رضایت ورزشی بازیکنان رابطه‌ی معناداری وجود دارد (۵۲). همچنین در پژوهشی دیگر گرانرو و همکاران^۴ (۲۰۱۴) در تحقیقی بر روی زنان چند فدراسیون ورزشی در اسپانیا به این نتیجه رسیدند که بین رضایت و تعهد ورزشی ورزشکاران رابطه‌ی مثبت و معنی‌داری وجود دارد (۳۰). براساس نتایج پژوهش‌های ذکر شده می‌توان اذعان داشت که سبک رهبری مربیان و عواملی نظیر اعمال قدرت مربیان و تعهد ورزشی از عوامل مؤثر بر رضایت‌مندی ورزشکاران هستند. از طرفی نیز رفتارهای مناسب مربیگری در تیم‌های ورزشی می‌تواند منجر به عدم رضایت ورزشکاران خود و در نتیجه نتایج ضعیف و شکست تیم شود. از سویی دیگر ورزشکاران اصلی‌ترین نیروی انسانی در ورزش، همچنین تولیدکننده و مصرف‌کننده واقعی ورزش‌اند و رضایت‌مندی آن‌ها یکی از مهم‌ترین ملاک‌ها بر اثربخشی و پیامدهای تیم محسوب می‌شود. نکته‌ی حائز اهمیت در این‌جا این است که موضوع سبک‌های رهبری به موضوع پایگاه‌های قدرت مربیان بسیار نزدیک است؛ زیرا مربیان برای استفاده از سبک‌های مختلف مربیگری، باید دارای منابع قدرت متناسب باشند تا بتوانند آن سبک را اعمال کنند. در هر صورت با توجه به تحقیقات اندکی که در زمینه‌ی ارتباط میان منابع قدرت مربیان و رضایت‌مندی ورزشکاران صورت گرفته است و از طرف دیگر تعهد که اغلب با عنوان تعهد سازمانی مطالعه شده و کمتر در ایران این متغیر را با رضایت‌مندی ورزشکاران مورد مطالعه قرار داده‌اند و همچنین با توجه به تحقیقات هر چند اندک صورت گرفته پیرامون ارتباط بین تعهد ورزشی و رضایت‌مندی ورزشکاران، می‌توان چنین استنباط کرد که هرچه تعهد ورزشکاران به باشگاه و تیم ورزشی بالاتر باشد، کارایی و اثربخشی آن تیم و باشگاه نیز به طور مثبتی تحت تأثیر قرار می‌گیرند و در نتیجه رضایت‌مندی ورزشکاران نیز افزایش خواهد یافت. باتوجه به مطالب گفته شده و از آن‌جا با وجود این‌که تحقیقاتی پیرامون ارزیابی متغیرهای این تحقیق یعنی سبک رهبری مربیان با رضایت‌مندی ورزشکاران، منابع اعمال قدرت مربیان و رضایت ورزشکاران، سبک رهبری مربیان و تعهد ورزشی، منابع قدرت مربیان و تعهد ورزشی و در نهایت تعهد ورزشی و رضایت‌مندی ورزشکاران انجام گرفته اما وجه تمایز پژوهش حاضر با تحقیقات پیشین ارزیابی همزمان و در کنار همدیگر

رابطه‌ی معناداری بین رهبری تحول‌گرا با تعهد ورزشی و رضایت‌مندی فوتبالیست‌های دبیرستانی در ایران وجود دارد (۵۱)، همچنین در پژوهشی دیگر شوهانی و همکاران (۲۰۱۴) در تحقیق خود به این نتیجه رسیدند که بین سبک رهبری و تعهد ورزشی بازیکنان لیگ برتر فوتبال ایران رابطه‌ی معناداری وجود دارد (۵۴). گارسیا و همکاران^۱ (۲۰۱۰) در تحقیقی در زمینه تعهد، لذت و انگیزش در بازیکنان رقابتی فوتبال، بیان کردند که انگیزش و حمایت ادراک شده از سوی مربیان در تعهد، لذت و موفقیت ورزشی تأثیرگذار است (۲۹). یانگ و مدیک^۲ (۲۰۱۱) در تحقیقی به این نتیجه رسیدند که رفتارهای حمایت اجتماعی دریافت شده از سوی مربی و والدین در افزایش تعهد ورزشی مؤثر است (۵۹).

از طرفی یکی دیگر از عواملی که بر رضایت‌مندی ورزشکاران اثرمی‌گذارد تعهد ورزشی است. شرکت افراد مختلف در فعالیت‌های جسمانی و ورزشی به مثابه یک رفتار، همواره مورد توجه متخصصان علوم ورزشی بوده است. از مفاهیم مهمی که امروزه به منظور درک و شناخت عوامل تعیین‌کننده رفتار مشارکت ورزشی به کار می‌رود، تعهد است (۵۸)، بدیهی است که هرچه تعهد ورزشکاران به باشگاه و تیم ورزشی بالاتر باشد، و از سویی دیگر رضایت‌مندی ورزشکاران نیز بالا خواهد بود، که این امر کارایی و اثربخشی آن تیم و باشگاه نیز به طور مثبتی تحت تأثیر قرار می‌گیرند. اندرو^۳ (۲۰۰۴) اظهار می‌دارد که بیشتر تحقیقات انجام گرفته روی تعهد در سازمان‌ها متمرکز است (۱۷)، از این‌رو تحقیقات محدودی بر روی تعهد ورزشی و رابطه‌ی آن با رضایت‌مندی ورزشکاران انجام شده است. همتی‌نژاد و دانش‌سانی (۲۰۱۲) در مطالعه‌ی خود به این نتیجه رسیدند که بازیکنان واترپلو دارای عملکرد بالا و مطلوب نسبت به بازیکنانی که عملکرد متوسط و ضعیف می‌باشند، از سطح تعهد ورزشی بالاتری برخوردار هستند (۴۱). در مطالعه‌ای که ریمر و چلادوری (۲۰۰۱) در بین دانشجویان ورزشکار دانشگاه‌های کانادا انجام دادند به این نتیجه دست یافتند که تعهد ورزشی پیش‌بینی‌کننده رضایت ورزشی دانشجویان ورزشکار است (۴۷). مطالعه اندرو (۲۰۰۴) نشان داد در بین ورزشکاران تنیس بین تعهد ورزشی و رضایت ورزشی رابطه وجود دارد (۱۷). بنار و لقمانی (۲۰۱۲) در نتایج پژوهش خود نشان دادند که از سازه‌های مهم برای پیش‌بینی تعهد ورزشی دانشجویان ورزشکار، هدف‌مداری آن‌هاست

1. Garcia
2. Young & Medic
3. Anderw

4. Granero

$$Z^2 = S^2$$

$$Z = \frac{\sum \frac{e}{a}}{n^2}$$

$$1/96Z \alpha/2 =$$

$$/0.5d =$$

$$. /1953S^2 =$$

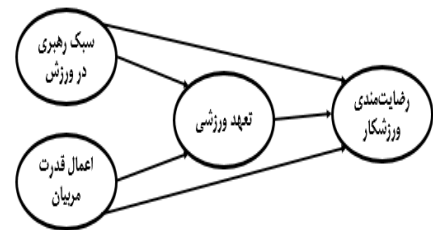
$$301 = (/0.25) / (/1953 * 3/8416X =$$

بدین ترتیب حجم نمونه برابر با (۳۰۱) نفر در نظر گرفته شد و برای جمع آوری داده ها از روش نمونه‌گیری در دسترس، سپس تصادفی استفاده شد. پس از توضیحات لازم در مورد اهداف پژوهش و توجیه آزمودنی‌ها پرسشنامه‌ها در بین نمونه‌ها توزیع و تکمیل گردید. که در جدول شماره ۱ اطلاعات مربوط به جامعه و نمونه‌ی آماری پژوهش به تفکیک نشان داده شده‌است. همچنین به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از مدل‌سازی معادلات ساختاری با استفاده از نرم افزار لیزرل ۸/۸۰ استفاده شد.

ابزار گردآوری داده‌ها در این تحقیق از ۴ پرسشنامه تعدیل‌یافته، سبک رهبری در ورزش چلادوری و صالح (۱۹۸۷)، اعمال قدرت مربیان ون و همکاران (۲۰۰۰)، تعهد ورزشی اسکانلان و همکاران (۱۹۹۳) و رضایت‌مندی ورزشکاران ریمر و چلادوری (۱۹۸۸) که روایی صوری و محتوایی آن توسط ۱۰ تن از اساتید مدیریت ورزشی در حیطه‌ی رفتار سازمانی در دو مرحله بازبینی و اعمال نظرات اصلاحی آن‌ها، مورد استفاده قرار گرفت.

فرض نرمال بودن داده‌ها با مقادیر چولگی بررسی شد. حبیب پور و صفری (۱۳۹۰) بیان کردند که اگر نسبت ضریب چولگی به خطای استاندارد چولگی بین ۲ و -۲ باشد، در آن صورت فرض نرمال بودن داده‌ها تأیید می‌شود. با توجه به اینکه برای تمام متغیرها این نسبت بین دامنه مناسب ۲ تا -۲ است، در نتیجه داده‌ها از توزیع نرمال برخوردار بودند (۳). همچنین به منظور پایایی ابزارهای تحقیق از روش پایایی مرکب و آلفای کرونباخ استفاده گردید. نتایج مربوط به پایایی ابزارهای تحقیق در جدول ۲ آمده است. از طرفی نیز مقدار شاخص آزمون آزمون کایزر- مایر- آلکین، کفایت تعداد اعضای نمونه را به منظور تحلیل مسیر تأیید کرد. نتایج آزمون کرویت بارلت نیز نشان داد که ماتریس همبستگی بین متغیرهای تحقیق یک ماتریس واحد نیست و بنابراین امکان شناسایی و تعریف ساختار (مدل تحلیل عاملی) بر اساس همبستگی متغیرها وجود دارد. (جدول شماره ۳) و برای تعیین روایی سازه از تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد (شکل شماره ۱).

هر ۴ متغیر باهم است و محققین به دنبال پاسخ به این مسأله هستند که سهم هر یک از متغیرهای تحقیق به عنوان عوامل تأثیرگذار بر رضایت‌مندی ورزشکاران نخبه‌ی استان کرمانشاه چه اندازه است؟ و نیز با شناسایی میزان تأثیرگذاری هر یک از متغیرها بر رضایت‌مندی ورزشکاران به طراحی و تدوین الگوی پیشنهادی پیرامون رضایت‌مندی ورزشکاران شهر کرمانشاه بپردازند. منابع الگوی مفهومی پژوهشی برگرفته از پیشینه تحقیق

روش تحقیق

از آن‌جا که هدف پژوهش حاضر، تعیین روابط علی میان متغیرهای سبک رهبری در ورزش، منابع اعمال قدرت مربیان، تعهد ورزشی و رضایت‌مندی ورزشکاران رشته‌های انفرادی و تیمی شهر کرمانشاه در قالب مدل مفهومی بود، روش‌شناسی تحقیق از منظر هدف؛ کاربردی و از حیث نحوه‌ی گردآوری اطلاعات؛ از نوع همبستگی که به طور مشخص مبتنی بر مدل‌یابی معادلات ساختاری است. در مدل مفهومی سبک رهبری در ورزش و منابع اعمال قدرت مربیان به عنوان متغیر مستقل، تعهد ورزشی و رضایت‌مندی ورزشکاران به عنوان متغیر وابسته در نظر گرفته شده‌اند. محدوده‌ی مطالعات پژوهش استان کرمانشاه و جامعه‌ی آماری آن، ورزشکارانی که حداقل (۶ ماه سابقه‌ی فعالیت ورزشی به صورت مستمر) در رشته‌های انفرادی (کشتی، جودو، کاراته و تکواندو) و رشته‌های تیمی (فوتبال، بسکتبال، والیبال و هندبال) در سطح باشگاه‌های شهر کرمانشاه را در سال ۱۳۹۵ تشکیل دادند. از آنجا که تعیین حجم نمونه اهمیت فراوانی در قابلیت تعمیم نتایج آزمون به جامعه دارد روش‌های مختلفی جهت تعیین حجم نمونه وجود دارد که یکی از دقیق‌ترین روش‌ها، روش‌های ریاضی جهت محاسبه حجم نمونه است. در این پژوهش نیز باتوجه به این که حجم جامعه نامحدود است از روش ریاضی که در ادامه توضیح داده خواهد شد استفاده گردید.

یافته‌های تحقیق

جدول ۱. نتایج توصیفی

جنسیت		سن		ابعاد توصیفی نمونه
مرد	زن	سال	سال	
۱۵۸	۱۴۳	۲۳ تا ۲۷	۲۸ سال به بالا	
۱۵۸	۱۴۳	۱۰۹	۱۹	فراوانی
۱/۴۷۵۱	۱/۴۸۸۴			میانگین
۱/۵۰۰۲۱	۱/۶۱۴۳			انحراف معیار

جدول ۲. نتایج توصیفی

نام رشته	فراوانی	میانگین	انحراف معیار
کشتی	۳۸		
جودو	۳۷		
کاراته	۴۶	۴/۳۱۸۹	۲/۲۱۷۶۴
تکواندو	۱۹		
فوتبال	۳۲		
والیبال	۵۲		
بسکتبال	۴۷		
هندبال	۳۰		

به منظور تأیید پایایی از روش سطوح سازگاری درونی (پایایی) استفاده شد. سطوح سازگاری درونی (پایایی) تمام پرسشنامه‌ها قابل قبول بودند. $(\alpha \geq 0/7)$ (۴۳). و از آنجا که در نظر گرفتن بار عاملی هر یک از گویه‌ها در محاسبه شاخص پایایی ضروری است از این رو ضریب آلفای کرونباخ وزن برابری به گویه‌ها می‌دهد و در نتیجه پایایی را کمتر نشان می‌دهد، بنابراین در این پژوهش در کنار آلفای کرونباخ از روش برآورد پایایی ترکیبی استفاده گردید (۵۰) که مقادیری قابل پذیرش هستند $0/7$ یا بیشتر باشند.

جدول ۲. آزمون KMO

آزمون کایزر- مایر- الکین برای کفایت نمونه (KMO)	۱/۸۴۳
مقدار مجذور کای	۸۷۳/۸۷۴۰
آزمون	
کرویت	درجه آزادی
	۱۵۴۰

نتایج جدول شماره ۱، نشان می‌دهد که به عنوان مثال ۱۵۸ نفر از نمونه‌های تحقیق را ورزشکاران مرد و ۱۴۳ نفر را ورزشکاران زن تشکیل دادند. همچنین نتایج نشان می‌دهد که از میان رشته‌های ورزشی مورد بررسی در این تحقیق والیبال با ۵۲ نمونه و تکواندو با ۱۹ نمونه به ترتیب بیشترین و کمترین نمونه را در این تحقیق شامل می‌شوند. اطلاعات کامل در جدول ۱ آورده شده است.

جدول ۱. ارزیابی پایایی

متغیر	CR	آلفای کرونباخ
سبک رهبری در ورزش	۱/۸۸۲	۱/۸۳۴
اعمال قدرت مربیان	۱/۹۲۱	۱/۸۹۳
تعهد ورزشی	۱/۹۱۱	۱/۸۷۸
رضایت‌مندی ورزشکار	۱/۹۱۵	۱/۸۷۷

است. همچنین ریشه‌ی دوم برآورد واریانس خطای تقریبی در این مدل نیز عدد ۰/۵۶ را نشان می‌دهد و از آنجا که این عدد کمتر از ۰/۸ است نشان‌دهنده برازش مطلوب مدل می‌باشد (۴۵). دیگر شاخص‌های برآورد برازش مدل معادلات ساختاری در جدول ذیل به صورت کامل ارائه شده است.

جدول ۴. نتایج برازش مدل

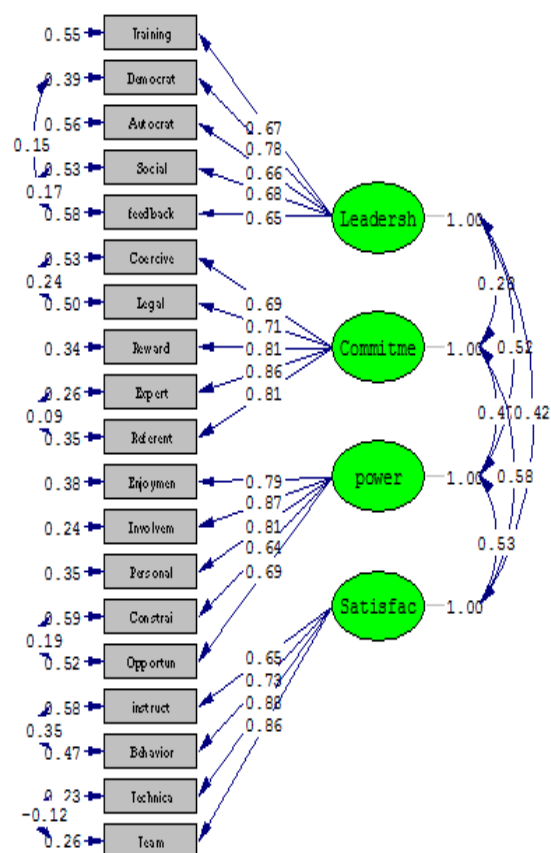
شاخص	عنوان	مقدار	دامنه مورد پذیرش
X2 / df	مجذور کای دو به درجه آزادی	۲/۱۴۷	کوچکتر از ۳
RMSEA	ریشه دوم برآورد واریانس خطای تقریبی	۰/۵۶	کوچکتر از ۰/۸
RMR	ریشه دوم میانگین مجذور پسماندها	۰/۴۹	نزدیک به صفر
GFI	شاخص برازندگی	۰/۹۱	بیشتر از ۰/۹
AGFI	شاخص تعدیل برازندگی	۰/۸۸	بیشتر از ۰/۸
NFI	شاخص نرم شده برازندگی	۰/۹۶	بیشتر از ۰/۹
NNFI	شاخص نرم نشده برازندگی	۰/۹۷	بیشتر از ۰/۹
CFI	شاخص برازندگی تطبیقی	۰/۹۸	بیشتر از ۰/۹
IFI	شاخص برازندگی فزاینده	۰/۹۸	بیشتر از ۰/۹

Chi-Square=277.45, df=139, P-value=0.00000, RMSEA=0.058
 با توجه به نتایج استخراج شده از مدل که در جدول فوق آمده است می‌توان چنین استنباط کرد که داده‌های جمع‌آوری شده بخوبی از الگو حمایت می‌کنند. مدل مستخرج معادلات ساختاری در شکل ذیل آمده است.

بارتلت سطح معنی داری /۰۰۰

نتایج جدول ۳ حکایت از آن دارد که آزمون کایزر- مایر- آلکین، کفایت تعداد اعضای نمونه را به منظور تحلیل مسیر تأیید کرد. نتایج آزمون کرویت بارتلت نیز نشان داد که ماتریس همبستگی بین متغیرهای تحقیق یک ماتریس واحد نیست و بنابراین امکان شناسایی و تعریف ساختار (مدل عاملی) بر اساس همبستگی متغیرها وجود دارد.

شکل ۱. مدل اندازه‌گیری در حالت تخمین استاندارد

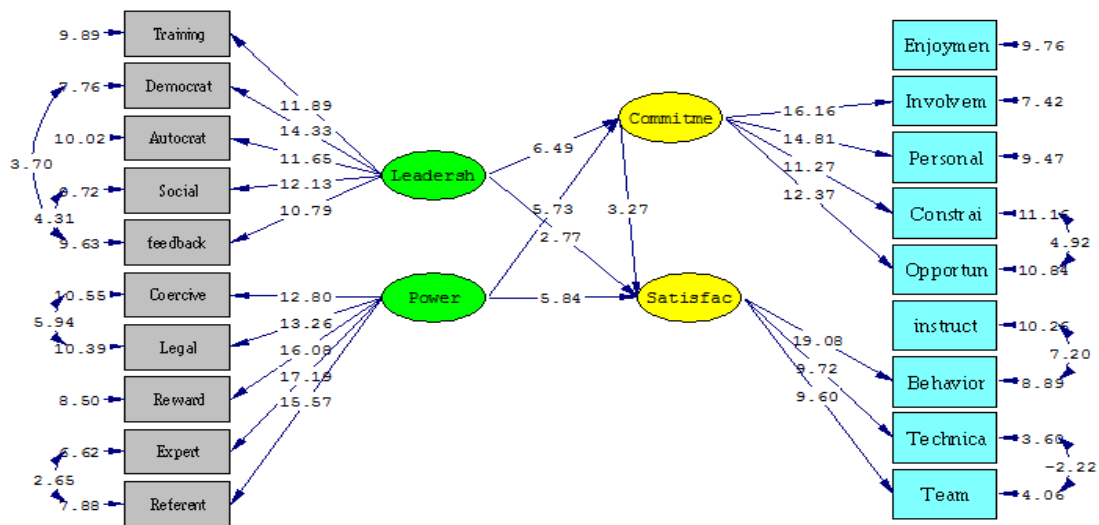

نتایج مدل اندازه‌گیری نشان دهنده تعیین روایی سازه تمام متغیرهای تحقیق می‌باشد.

نتایج جدول ۴ شاخص‌های مربوط به برازش مدل از تحلیل داده‌ها بر اساس مدل معادلات ساختاری ارائه شده را نمایش می‌دهد. در این جدول، نسبت مجذور کای دو به درجه آزادی برابر ۲/۱۴۷ گزارش شده است که با توجه به اینکه عددی کمتر از ۳ بدست آمده، بیانگر برازش مناسب مدل ارائه شده

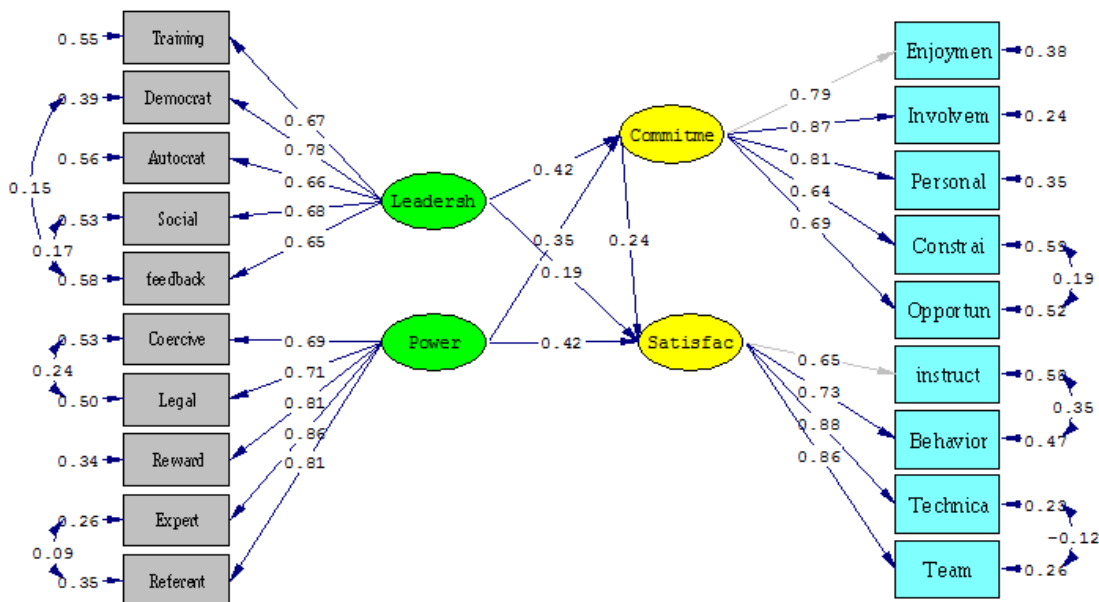

شکل ۲. مدل ساختاری در حالت معناداری

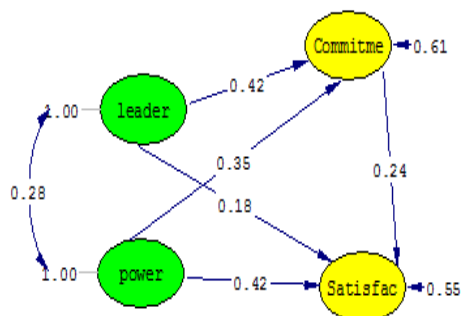
Chi-Square=277.45, df=139, P-value=0.00000, RMSEA=0.058

شکل ۲. برآورد مدل در حالت استاندارد

Chi-Square=277.45, df=139, P-value=0.00000, RMSEA=0.058

شکل ۳. مدل ساختاری در حالت استاندارد

همان‌طور که در شکل ۲ مشخص است تمام روابط موجود بین متغیرهای مکنون و روابط بین متغیرهای مکنون با متغیرهای آشکار معنادار است. بدین معنی که علاوه بر تأیید تأثیرگذاری متغیرهای تحقیق بر روی یکدیگر، مدل روابط موجود را معنادار گزارش می‌دهد. همچنین در شکل ۴ مدل تحقیق بر اساس مدل ساختاری استاندارد شده آمده است.

براساس نتایج حاصل از مدل ساختاری استاندارد شده متغیر سبک رهبری در ورزش با ضریب 0.42 ، بر روی تعهد ورزشی و با ضریب 0.18 ، بر رضایت‌مندی ورزشکاران اثرگذار است. همچنین مدل نشان می‌دهد که منابع اعمال قدرت مریبان با ضریب 0.35 ، بر تعهد ورزشی و ضریب 0.42 ، بر رضایت‌مندی ورزشکاران تأثیر معناداری دارد و در نهایت متغیر تعهد ورزشی با ضریب 0.24 ، بر رضایت‌مندی ورزشکاران به طور معناداری اثر گذار است.

بحث و نتیجه گیری

هدف از پژوهش حاضر بررسی اثر ادراک سبک‌های رهبری مریبان در ورزش، شیوه‌های اعمال قدرت مریبان، تعهد ورزشی و رضایت‌مندی ورزشکاران شهر کرمانشاه بود. از آنجا که امروزه، دستیابی به عملکرد مناسب در ورزش جز با ایجاد رضایت‌مندی در ورزشکار میسر نخواهد شد، اولین قدم جهت رسیدن به این موفقیت عواملی است که بر کیفیت فعالیت ورزشکاران اثرگذار است که یکی از این عوامل رضایت‌مندی ورزشکاران است (0.10)، از طرفی نیز می‌توان چنین برداشت کرد که مریبان امروزه با توجه به درک اهمیت رضایت‌مندی ورزشکاران بیش از پیش به این مسأله توجه می‌نمایند، نکته‌ی قابل توجه این است که وجود تنها یک عامل، منجر به رضایت‌مندی در ورزشکاران نمی‌شود، بلکه ترکیبی از مجموعه عوامل گوناگون سبب می‌شود که ورزشکاران احساس رضایت نمایند که در نتیجه این احساس رضایت موجب افزایش عملکرد فردی وی و در نهایت اثر بخشی در پی خواهد داشت. به استناد نتایج تحقیق حاضر می‌توان نتیجه گرفت که استفاده‌ی مریبان از سبک‌های رهبری مناسب با توجه به موقعیت‌های مختلف و همچنین انواع شیوه‌های اعمال قدرت مریبان و نیز وجود تعهد ورزشی منجر به رضایت‌مندی ورزشکاران خواهد شد.

نتایج این تحقیق نشان داد که بین تمامی متغیرهای این تحقیق با یکدیگر روابط مثبت و معنی‌داری وجود دارد؛ که در این بخش به تفصیل در مورد هر یک از روابط و تأثیرگذاری متغیرها بر یکدیگر صحبت خواهیم کرد. نتایج مدل تحلیل مسیر نشان داد که ادراک از سبک‌های رهبری مریبان در ورزش بر رضایت‌مندی ورزشکاران اثرگذار است. نتایج نشان داد که بین سبک‌رهبری مریبان در ورزش و رضایت‌مندی ورزشکاران رابطه‌ی مثبت و معنی‌داری وجود دارد. این نتیجه با نتایج تحقیقات (0.21 ، 0.27 ، 0.31 ، 0.33 ، 0.34 ، 0.36 ، 0.40) هم‌سوست و

با نتایج تحقیقات (0.25)، (0.48) هم‌خوانی ندارد. شاید علت این نا هم‌خوانی تفاوت در جامعه‌ی مورد تحقیق باشد. از سویی دیگر همانگونه که در مدل تحلیل مسیر (شکل شماره ۳) نشان داده‌شد از این نتایج که برگرفته از داده‌های تحقیق است می‌توان چنین استنباط کرد که در اثر گذاری سبک‌های رهبری مریبان در ورزش بر رضایت‌مندی ورزشکاران و تعهد ورزشی، به ترتیب سبک‌های رهبری دموکراتیک با بارعاملی 0.78 ، حمایت اجتماعی با بارعاملی 0.68 ، تمرین و آموزش با بارعاملی 0.67 ، بازخورد مثبت با بارعاملی 0.66 ، و نیز آمرانه با بارعاملی 0.66 ، بیشترین نقش را دارند، بنابراین توصیه می‌شود که مریبان به منظور جلب رضایت ورزشکاران سبک رهبری دموکراتیک را بیشتر از سبک‌های رهبری دیگر مد نظر خود قرار دهند. همچنین نتایج مدل تحلیل مسیر نشان داد که سبک‌های رهبری مریبان در ورزش با ضریب اثر 0.18 ، بر رضایت‌مندی ورزشکاران اثرگذار است. در واقع مریبانی که بیشتر از این سبک رهبری استفاده می‌کنند، به نیازهای روحی و روانی و به صورت کلی نیازهای انسانی ورزشکاران پاسخ می‌دهند و می‌توانند آن‌ها را در صحنه‌های ورزشی درک کرده و با آن‌ها روابط صمیمی برقرار کنند و تمایل ورزشکاران را برای کسب موفقیت هرچه بیشتر در عرصه‌ی ورزش فراهم آورند و بالطبع در ورزشکاران خود رضایت‌مندی مطلوبی را ایجاد کنند (0.13)، یکی دیگر از نتایج تحقیق این بود که سبک‌های رهبری در ورزش بر تعهد ورزشی اثرگذار است. این نتیجه با نتایج پژوهش‌های انجام شده (0.06 ، 0.13 ، 0.14 ، 0.17 ، 0.29 ، 0.38 ، 0.51 ، 0.54) همخوانی دارد که ارتباط مثبت و معنی‌داری را بین سبک رهبری مریبان در ورزش و تعهد ورزشی گزارش کردند. همچنین می‌توان در این قسمت به بخشی از نتایج تحقیق یوسفی و همکاران (0.1395) اشاره کرد که به وسیله‌ی سبک رهبری در ورزش تعهد در بین ورزشکاران افزایش می‌یابد (0.15) که این نتیجه نیز با نتایج تحقیق حاضر هم‌خوانی دارد. از طرفی نیز نتایج مدل تحلیل مسیر نشان داد که سبک‌های رهبری مریبان در ورزش با ضریب اثر 0.42 ، بر تعهد ورزشی تأثیرگذار است. همچنین در تحلیل متغیرهای تعهد ورزشی می‌توان چنین نتیجه‌گیری کرد که به ترتیب جایگزین‌های مشارکت با بار عاملی 0.87 ، سرمایه‌های فردی با بارعاملی 0.82 ، لذت ورزشی با بار عاملی 0.78 ، فرصت‌های مشارکتی با بارعاملی 0.7 ، و در نهایت محدودیت‌های اجتماعی با بارعاملی 0.67 ، بیشترین نقش را در تعهد ورزشی دارند. در خصوص این نتیجه می‌توان چنین گفت که سبک رهبری مریبان در ورزش عاملی اثرگذار بر تعهد ورزشی ورزشکاران است. مریبان با

داده‌های این تحقیق نیز برابر با ۳۵٪ بدست آمد که نشان دهنده‌ی تأثیر مثبت و معنی‌دار شیوه‌های اعمال قدرت مربیان بر تعهد ورزشکاران می‌باشد.

از سویی دیگر نتایج تحلیل مسیر نشان داد که متغیر رضایت‌مندی ورزشکاران در این تحقیق به ترتیب رضایت از عملکرد فردی با بارعاملی ۸۸٪، رضایت از عملکرد تیمی با بارعاملی ۸۶٪، رفتار و تعامل با بارعاملی ۷۳٪ و آموزش و تمرین با بارعاملی ۶۵٪، بیشترین و کمترین اثر را در بین مؤلفه‌های رضایت‌مندی ورزشکاران دارند. نتایج پژوهش نشان داد رضایت‌مندی بازیکنان می‌تواند پیامدی از سبک‌های رهبری مربی باشد. از سویی دیگر میزان رضایت‌مندی ورزشکاران در این پژوهش از عملکرد فردی بیشتر از سایر ابعاد رضایت‌مندی بود که این نتیجه با پژوهش (۱۴) مطابقت دارد. در واقع این نتیجه بر این امر تأکید دارد که ورزشکاران در انجام وظایف خود کوشا هستند و از انجام آن رضایت دارند. یافته‌های تحقیق نشان داد که تعهد ورزشی با ضریب ۲۴٪ بر رضایت‌مندی ورزشکاران اثرگذار است و این تأثیرگذاری به صورت مثبت و معنی‌دار می‌باشد که نتیجه تحقیق با نتایج تحقیق (۷، ۱۴، ۲۸، ۳۰، ۴۷) هم‌خوانی دارد. همچنین نتایج تحلیل مسیر نشان داد که متغیر رضایت‌مندی به عنوان متغیر وابسته نهایی ۵۵٪ از کل واریانس‌های سه متغیر تأثیرگذار بر آن را تبیین می‌کند.

در نتیجه‌گیری کلی می‌توان گفت که سبک‌های رهبری مربیان در ورزش و شیوه‌های اعمال قدرت مربیان عاملی اثرگذار بر تعهد ورزشی و رضایت‌مندی ورزشکاران رشته‌های انفرادی و تیمی منتخب در شهر کرمانشاه است. همچنین با توجه به نتایج در هریک از متغیرهای جداگانه تحقیق و تأثیر گذاری هریک بر رضایت‌مندی ورزشکاران که مورد بررسی و تحلیل قرار گرفت، پیشنهاد می‌شود که در جهت افزایش رضایت‌مندی ورزشکاران و در نتیجه کسب موفقیت و اثربخشی عملکرد فردی و گروهی، مربیان در انتخاب سبک‌رهبری خود بیشتر از سبک رهبری دموکراتیک، در شیوه‌های اعمال قدرت، تخصص را ملاک قرار دهند.

اعمال رفتارهای مناسب رهبری باید بتوانند تعهد ورزشکاران را افزایش دهند. سبک‌های دموکراتیک، حمایت اجتماعی و آموزش و تمرین مربیان بیشترین تأثیر را بر تعهد ورزشی دارند؛ از این رو می‌توان گفت اگر ورزشکاران در تصمیم‌های مربوط به تیم و باشگاه شرکت داشته باشند و خود را فردی تلقی کنند که می‌تواند بر تصمیمات اثر بگذارد، احساس تعهد کرده، به ادامه‌ی شرکت در فعالیت ورزشی مشتاق می‌شوند.

نتایج دیگر تحقیق حاکی از اثرگذاری مثبت و معنی‌دار شیوه‌های اعمال قدرت مربیان بر رضایت‌مندی ورزشکاران دارد و با نتایج تحقیق (۸، ۱۰، ۳۲، ۵۵) هم‌خوانی دارد. همچنین می‌توان به نتایج مدل تحلیل مسیر اشاره کرد که نتایج حاکی از آن بود که در اثر گذاری شیوه‌های اعمال قدرت مربیان در ورزش بر رضایت‌مندی ورزشکاران به ترتیب قدرت تخصص با بارعاملی ۸۶٪، قدرت پاداش و مرجعیت با بارعاملی ۸۱٪، قدرت قانونی با بارعاملی ۷۱٪ و سرانجام قدرت تنبیه با بارعاملی ۶۹٪، بیشترین نقش را دارند. قدرت تخصص مهم‌ترین شیوه‌ی اعمال قدرت مربیان از دیدگاه مربیان و ورزشکاران بود؛ که این نتیجه با نتایج پژوهش (۴، ۵۵) هم‌جهت بود. تأکید بر قدرت تخصص اهمیت آموزش، دانش و تخصص مربی را نشان می‌دهد که با نتایج تحقیقات (۲، ۴) هم‌خوانی دارد. از طرفی در تحلیل نتایج تحلیل مسیر شیوه‌های اعمال قدرت مربیان با ضریب اثر ۴۲٪ بر رضایت‌مندی ورزشکاران تأثیر مثبت و معناداری دارد.

نتایج دیگر تحقیق حاکی از تأثیر گذاری شیوه‌های اعمال قدرت مربیان در ورزش بر تعهد ورزشی ورزشکاران دارد به طوری‌که نتایج پژوهش حاضر نشان داد، قدرت تخصص مهم‌ترین شیوه اعمال قدرت مربیان، از دیدگاه ورزشکاران بود و قدرت تنبیه نیز در اولویت آخر شیوه‌های اعمال قدرت مربیان قرار داشت که با یافته‌های تحقیق (۱، ۲، ۴، ۵۲) هم‌جهت است. از نتایج می‌توان چنین استنباط کرد که هر چقدر مربیان تخصص و قابلیت فنی بالایی داشته باشند، به احتمال زیاد ورزشکاران احساس تعهد کرده و به ادامه‌ی فعالیت ورزشی مشتاق می‌شوند. نتایج ضریب مسیر شیوه‌های اعمال قدرت مربیان در ورزش بر تعهد ورزشی ورزشکاران برآمده از

منابع

۱. امیرتاش، علیرضا، اسمعیلی، محمدرضا، محمدی، فاطمه. «تعیین رابطه بین شیوه‌های اعمال قدرت مربیان و تعهد ورزشی جودوکاران باشگاه‌های تهران». فصلنامه علمی - پژوهشی پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی. ۱۳۹۲؛ دوره ۲، شماره ۷، صص: ۲۳-۳۶.

۲. تهامی، گلاره، سجادی، نصرالله، خبیری، محمد، الهی، علیرضا. «رابطه بین سبک رهبری و منبع قدرت مربیان تیم‌های لیگ برتر والیبال کشور از دیدگاه بازیکنان». نشریه مدیریت ورزشی. ۱۳۸۹؛ شماره ۷، صص ۴۲-۲۵.
  ۳. کرم پور، حبیب، صفری، رضا. «راهنمای جامع کاربرد SPSS در تحقیقات پیمایشی». ۱۳۹۱؛ چاپ پنجم، تهران؛ موسسه راهبرد پیمایش.
  ۴. رضائی‌نژاد، رحیم، همتی‌نژاد، مهرعلی، فلاح، ماریه، بنار، نوشین. «رابطه بین شیوه‌های اعمال قدرت مربیان و رضایت مندی ورزشکاران زن استان مازندران». نشریه المپیک. ۱۳۸۹؛ (۱۸)، صص: ۴۵-۵۶.
  ۵. عسگری، بهمن، خورشیدی، رضا، خدایاری، عباس. «ارتباط بین سبک رهبری مربیان با رضایت‌مندی ورزشکاران لیگ برتر والیبال مردان ایران». مطالعات روانشناسی ورزشی. ۱۳۹۱؛ شماره ۲، صص ۶۵-۷۴.
  ۶. فتحی، حسن، نوروزی، رسول. «رابطه سبک‌های رهبری مربیان با انگیزش پیشرفت و تعهد ورزشی جودوکاران لیگ برتر ایران». مطالعات مدیریت ورزشی. ۱۳۹۲؛ شماره ۱۰، صص: ۱۱۶-۱۰۱.
  ۷. کشاورز، لقمان، فراهانی، ابوالفضل، آقاملازندی، فریبا. «رابطه امید و تعهد ورزشی با رضایت ورزشی دانشجویان پسر شرکت‌کننده در دهمین المپیاد ورزشی دانشجویان پسر دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور». پژوهش در ورزش دانشگاهی. ۱۳۹۳؛ دوره ۲، شماره ۶، صص: ۱۲۶-۱۱۳.
  ۸. مرادی، حدیث، کوزه‌چیان، هاشم، احسانی، محمد. «رابطه بین منابع قدرت مربیان و رضایت‌مندی ورزشکاران لیگ برتر هندبال بانوان ایران». نشریه مدیریت ورزشی. ۱۳۹۰؛ دوره ۵، شماره ۱۶، صص: ۳۸-۲۱.
  ۹. مرادی، حدیث، کوزه‌چیان، هاشم، احسانی، محمد. «ارتباط انگاشت منابع قدرت مربیان با تعهد ورزشی بازیکنان و نقش تعدیل‌کننده سن و سابقه ورزشی». مطالعات مدیریت ورزشی. ۱۳۹۳؛ دوره ۶، شماره ۲۶، صص: ۲۱۶-۲۰۱.
  ۱۰. معماری، زاله، فراهانی، ابوالفضل، صنعتی، ایرج. «تحلیل ارتباط پایگاه‌های قدرت مربیان و رضایت‌مندی ورزشکاران رشته‌های انفرادی و جمعی». مطالعات مدیریت ورزشی. ۱۳۹۳؛ شماره ۲۲، صص: ۱۵۴-۱۲۷.
  ۱۱. نوروزی‌سیدحسینی، رسول. «ارتباط ادراک رفتارهای رهبری مربیان با اهداف پیشرفت و رضایت مندی بسکتبالیست‌های زن نخبه ایران». مطالعات مدیریت ورزشی. ۱۳۹۲؛ شماره ۱۰، صص: ۱۵۷-۱۴۳.
  ۱۲. نوروزی‌سیدحسینی، رسول، کوزه‌چیان، هاشم، زردشتیان، شیرین، فتحی، حسن. «ارتباط درک رفتارهای رهبری مربیان با رضایت مندی بازیکنان لیگ برتر بسکتبال زنان ایران. تربیت بدنی و علوم ورزشی». نشریه تربیت بدنی و علوم ورزشی. ۱۳۸۸؛ دوره ۲، شماره ۸، صص: ۶۰-۵۱.
  ۱۳. نوروزی‌سیدحسینی، رسول، کوزه‌چیان، هاشم، احسانی، محمد، فیض‌عسگری، سیامک، نوروزی‌سیدحسینی، ابراهیم. «ارتباط رفتارهای حمایتی - استقلالی مربیان با تعهد ورزش شمشیربازان نخبه ایران». نشریه مدیریت ورزشی. ۱۳۹۱؛ دوره ۴، شماره ۱۴، صص: ۱۵۹-۱۳۹.
  ۱۴. نوروزی، رسول، فتحی، حسن، صادقی‌بروجردی، صادق. «اثر ادراک رفتارهای رهبری مربیان بر تعهد ورزشی، انگیزش پیشرفت و رضایت‌مندی جودوکاران لیگ برتر ایران». مطالعات مدیریت ورزشی. ۱۳۹۱؛ شماره ۹، صص: ۲۰۶-۱۸۹.
  ۱۵. یوسفی، بهرام، عباسی، همایون، صیادی، مهین، عیدی پور، کامران. «بررسی ارتباط سبک حمایتی - استقلالی مربیان با رابطه مربی - ورزشکار در ورزشکاران نوجوان شهر کرمانشاه». فصلنامه علمی - پژوهشی مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش. ۱۳۹۵؛ دوره ۳، شماره ۹، صص: ۵۰-۴۱.
16. Alemu SM, Babu S. Football coach leadership styles and players commitment. *Commerce and Management*. 2013;2(5):110-121.
  17. Andrew D. The effect of congruence of leadership behaviors on motivation, commitment, and satisfaction of college tennis players. Unpublished doctoral dissertation, Florida State University, Tallahassee. 2004.
  18. Aoyagi MW, Cox RH, McGuire RT. Organizational citizenship behavior in sport: Relationships with leadership, team cohesion, and athlete satisfaction. *Journal of Applied Sport Psychology*. 2008;20(1):25-41.

19. Chelladurai P. Discrepancy between preferences and perceptions of leadership behavior and satisfaction of athletes in varying sports. *Journal of sport psychology*. 1984;6(1):27-41.
20. Chelladurai P, Singer R, Murphey M, Tennant L. *Handbook of research on sport psychology*. Handbook of research on sport psychology. 1993.
21. Chen C-T. The effect of coach leadership behaviors on players' satisfaction in collegiate basketball in Taiwan: United States Sports Academy; 2007.
22. Chia JS, Pyun DY, Kwon HH. The impact of congruence between perceived and preferred leadership on satisfaction among college student-athletes in Singapore. *Asia Pacific Journal of Education*. 2015:1-16.
23. Coffman JP. *The community college coach: Leadership practices and athlete satisfaction*: Kinesiology Publications, University of Oregon; 2004.
24. Dosil J. *The sport psychologist's handbook: A guide for sport-specific performance enhancement*: John Wiley & Sons; 2006.
25. Dwyer JJ, Fischer DG. WRESTLERS' PERCEPTIONS OF COACHES' LEADERSHIP AS PREDICTORS OF SATISFACTION WITH LEADERSHIP. *Perceptual and Motor Skills*. 1990;71(2):511-517
26. Eys MA, Loughead TM, Hardy J. Athlete leadership dispersion and satisfaction in interactive sport teams. *Psychology of Sport and Exercise*. 2007;8(3):281-296.
27. Farneti C. *Exploring Leadership Behaviors and Cohesion In Ncaa Division III Basketball Programs*: The Ohio State University; 2008.
28. Fikret S. The Effects of Positive and Negative Emotionality on the Satisfaction of Sport: A Research on Elite Athletes. *Collegium antropologicum*. 2012;36(3):937-943. [45] Fornell C, Larcker DF. Evaluating structural equation models with unobservable variables and measurement error. *Journal of marketing research*. 1981:39-50.
29. Garcia-Mas A, Palou P, Gili M, Ponseti X, Borrás PA, Vidal J, et al. Commitment, enjoyment and motivation in young soccer competitive players. *The Spanish journal of psychology*. 2010;13(02):609-616.
30. Granero-Gallegos A, Baena-Extremera A, Gómez-López M, Abraldes J. PSYCHOMETRIC PROPERTIES OF THE "SPORT SATISFACTION INSTRUMENT (SSI)" IN FEMALE ATHLETES: PREDICTIVE MODEL OF SPORT COMMITMENT 1. *Psychological reports*. 2014;115(1):148-164
31. Hoffmann MD, Loughead TM. Investigating athlete mentoring functions and their association with leadership behaviours and protégé satisfaction. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*. 2015:1-18.
32. Huang S-K. *Development of a coach power base inventory in Taiwan(China)*. 2007.
33. Ipinmoroti O. EXHIBITION OF TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP BEHAVIOUR BY NIGERIAN COLLEGE COACHES: EFFECTS ON ATHLETES' SATISFACTION ON INDIVIDUAL PERFORMANCE. Department of Human Kinetics and Health Education, Tai Solarin University; 2005.
34. Kao S-F, Watson Ii JC, Chen Y-F, Halbrook M. RELATIONSHIPS BETWEEN THE CONGRUENCE OF REQUIRED AND PERCEIVED LEADERSHIP BEHAVIOR AND SATISFACTION IN ATHLETES 1. *Psychological reports*. 2015;117(2):391-405.
35. Karreman E, Dorsch K, Riemer H. Athlete satisfaction and leadership: Assessing group-level effects. *Small group research*. 2009;40(6):720-37.
36. Khalaj G, Khabiri M, Sajjadi N. The relationship between coaches leadership styles & player satisfaction in women skate championship. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 2011;15:3596-601.
37. Konter E. Leadership power perception of amateur and professional soccer coaches and players according to their belief in good luck or not. *Collegium antropologicum*. 2010;34(3):1001-1008.
38. Marcos L, Miguel F, Sánchez-Oliva D, Amado Alonso D, García Calvo T, Sánchez-Miguel PA. Influence of the motivational climate created by coach in the sport commitment in youth basketball players. *Revista de Psicología del Deporte*. 2009;3 (18), 375-378.
39. McMillin CJ. The relationship of athlete self-perceptions and athlete perceptions of leader behaviors to athlete satisfaction 1990.

40. Nazarudin B, Fauzee O, Jamalis M, Geok K, Din A. Coaching leadership styles and athlete satisfaction among Malaysian University Basketball team. *Research journal of international studies*. 2009;9(1):4-11.
41. Nezhad M, Sani K. The effect of intrinsic motivation and sport commitment on the performance of Iranian national water polo team. *International Research Journal of Applied and Basic Sciences*. 2012;3(6):1173-1177.
42. Noshin B, Mohsen L. The Relationship between Goal-Orientations and Sport Commitment Among Athletes. 2012, (5).
43. Nunnally JC, Bernstein I. Elements of statistical description and estimation .*Psychometric Theory 3 Edition (Edited by: Nunnally JC, Bernstein IH)1994*. p. 216.
44. Orlick T. In pursuit of excellence: how to win in sports and life through mental training. Champaign, IL, Human Kinetics. 2000.
45. Rastogi T ,Hildesheim A, Sinha R. Opportunities for cancer epidemiology in developing countries. *Nature Reviews Cancer*. 2004;4(11):909-917.
46. Riemer HA, Chelladurai P. Development of the athlete satisfaction questionnaire (ASQ). *Journal of Sport and Exercise Psychology*. 1998;20:127-56.
47. Riemer H, Chelladurai P. Satisfaction and commitment of Canadian university athletes: The effects of gender and tenure. *AVANTE-ONTARIO*. 2001;7(2):27-50.
48. Riemer HA, Toon K. Leadership and satisfaction in tennis: Examination of congruence, gender, and ability. *Research Quarterly for Exercise and Sport*. 2001;72(3):243-56.
49. Rylander P. Coaches' bases of power: Developing some initial knowledge of athletes' compliance with coaches in team sports. *Journal of Applied Sport Psychology*. 2015;1 (27), 110-121.
50. Sánchez-Franco MJ, Martínez-López FJ, Martín-Velicia FA. Exploring the impact of individualism and uncertainty avoidance in Web-based electronic learning: An empirical analysis in European higher education. *Computers & Education*. 2009;52(3):588-598.
51. Saybani H, Yusof A, Soon C, Hassan A, Zardoshtian S. Athletes' Satisfaction as Mediator of Transformational Leadership Behaviors of Coaches and Football Players' Sport Commitment Relationship. *World Applied Sciences Journal*. 2013;21(10):1475-1483.
52. Saybani H, Yusof A, Soon C, Hassan A, Zardoshtian S. Transformational leadership, athletes' satisfaction and sport commitment: A study of Iranian high school football teams. *International Journal of Sport Studies*. 2013;3(4):406-413.
53. Scanlan TK, Simons JP, Carpenter PJ, Schmidt GW, Keeler B. The Sport Commitment Model: Measurement development for the youth-sport domain. *Journal of Sport & Exercise Psychology*. 1993;15, (1).
54. Shohani MH, Nabati M, Shirzadi R, Majedi SM, Nasiri M. The relationship between Leadership styles of coaches and sport commitment among Iran's footballers Premiership league. *European Journal of Experimental Biology*. 2014;4(3):440-445.
55. Turman PD. Athletes' perception of coach power use and the association between playing status and sport satisfaction. *Communication research reports*. 2006;23(4):273-82.
56. Wann DL, Metcalf LA, Brewer KR, Whiteside HD. Development of the power in sport questionnaire. *Journal of Sport Behavior*. 2000;23(4):423.
57. Weiss MR, Friedrichs WD. The influence of leader behaviors, coach attributes, and institutional variables on performance and satisfaction of collegiate basketball teams. *Journal of sport psychology*. 1986;8(4):332-346.
58. Wilson PM, Rodgers WM, Carpenter PJ, Hall C, Hardy J, Fraser SN. The relationship between commitment and exercise behavior. *Psychology of Sport and Exercise*. 2004;5 (4), 405-421.
59. Young BW, Medic N. Examining social influences on the sport commitment of Masters swimmers. *Psychology of sport and exercise*. 2011;12(2):168-175.